BOUTERBODE

Winter 2018 is de nieuwe herfst

Bij deze december-*Bouterbode* ontvangt u onze jaarlijkse *Paulus*-kerstgroet. Geen afbeelding van ijs- of sneeuwpret dit keer, maar een illustratie die meer aansluit bij het huidige Nederlandse weerbeeld. Dulieu schilderde deze aquarel in 1962 ter illustratie van een *Paulus*-verhaal in het weekblad *Eva*.

Onze reeks kerstkaartuitgaven, die in 1992 van start ging, kende heel wat leuke momenten. Zo brak eind 1996 na jaren geduldig wachten eindelijk het moment aan waarop we Jean Dulieus *Striprofiel*-nieuwjaartekening met het jaartal 1976 konden gaan hergebruiken; de cijfers 7 en 6 waren immers als 76 én als 97 te lezen!
Drie jaar later, aan de vooravond van de eeuwwisseling, besloten we de kerstkaart van stripstrook 2000 zelf te printen, wat ons de mogelijkheid gaf er een rode steunkleur in de verwerken. Vanaf 2008 gingen we over op kleur, met de dubbele omslag van *Paulus Winterboek* als topper.

Kerstpepermunt

Omgekeerd worden wij alle jaren ook weer verrast met úw kaarten. In de vele wensen die u ons toestuurt staat het werk van Jean Dulieu vaak centraal. Eén daarvan willen we u niet onthouden: de pakketjes van mevrouw Tiny Alakopsa uit Terneuzen, die onze kerstkaarten hergebruikte op fraaie geschenkdoosjes met pepermunt!
We wensen u fijne feestdagen.

Op dinsdag 6 november lanceerde Radio 1 de podcastserie Hallo Hier Hilversum. Wekelijks bespreken Vincent Bijlo en Ger Jochems hierin hoogtepunten uit 100 jaar radio in Nederland. Qua nostalgie scoorde deze uitzending meteen hoog, maar dat is geen kunst als je de eerste aflevering aan kinderprogramma's wijdt. Barend Bluf, Het klokje van Zeven Uur *en uiteraard* Paulus de boskabouter *kwamen langs, alle voorzien van extra informatie door de vrolijk babbelende presentatoren.*
Tja, die Paulus. Meer dan zestig jaar geleden klonk Dulieus creatie in 1955 voor het eerst

– LEES VERDER OP PAGINA 3

FOTO © ROY BEUSKER

Paulus in Rotterdam

Eind september werd er een *Fabeltjeskrant*-tentoonstelling in Rotterdam geopend, die een hommage brengt aan het best bekeken Nederlandse kinderprogramma ooit. Het is namelijk precies 50 jaar geleden dat *De Fabeltjeskrant* voor het eerst op de televisie werd uitgezonden.

Naast alle poppen en decorstukken uit deze serie vind u er ook een vitrine met poppen van de *Paulus*-serie die Chanowski na *De Fabeltjeskrant* maakte.
Niet iedere *Paulus*-fan was overigens even gelukkig met de dagelijks uitgezonden creatie, waarin de poppen zich 'vreemd' bewogen en het originele (Dulieu-) stemgeluid van Paulus en zijn vrienden was vervangen door de stemmen van Elsje Scherjon, Frans van Dusschoten en Ger Smit, die eerder *De Fabeltjeskrant* inspraken. Met name dat laatste werd door degenen die met de radio-Paulus waren opgegroeid niet gewaardeerd.

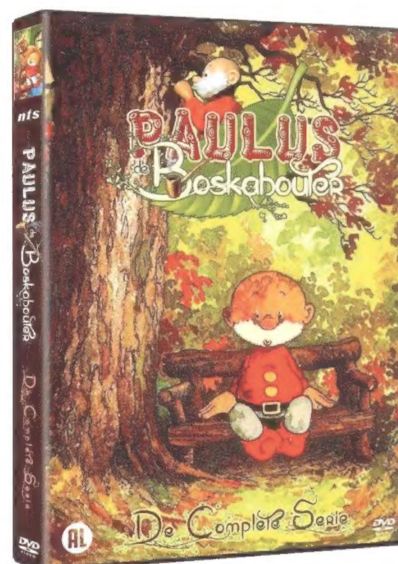
Zonder Paulus

In de *Paulus*-vitrine op deze tentoonstelling valt het grote aantal karakters op dat schrijver Leen Valkenier – tot ongenoegen van Dulieu – aan de serie toevoegde, zoals Stien Fee, Laurens de tuinkabouter en de robot Boelie. De poppen van de hoofdrolspelers Paulus en Eucalypta zult u er niet ontdekken. Deze zijn ooit verloren gegaan en daarom aan de achterwand op tekening toegevoegd. Van de hand van de meester uiteraard.
De tentoonstelling is in LP2 van Las Palmas, Wilhelminakade 326 – 3072 AR Rotterdam en duurt nog tot 6 januari 2019.

Sjoemel-video

**In de rubriek echt of namaak wijzen we dit keer op een fraaie dvd-box die afgelopen jaar korte tijd op internet verkrijgbaar werd gesteld.
De dvd zou alle marionettenfilms van *Paulus* bevatten uit 1967-1968, 400 minuten speeltijd in totaal.**

De omslag toonde een duidelijk verhaal over Jean Dulieu en de productie van de serie, aangevuld met namen van regisseurs, stemvertolkers en componist. De mooi vormgegeven box deed daarmee zeer professioneel aan, maar niets bleek minder waar.

POST VOOR PAULUS

Een selectie uit de vele brieven en e-mails die u ons in de afgelopen periode toestuurde. De afzenders kregen de Paulus-boekenlegger toegestuurd.

Het klopt van geen kanten!

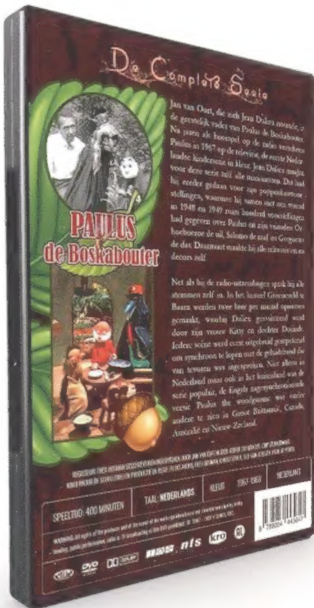
Ik heb een vraag over de krantenstroken van Paulus *uit* Het Vrije Volk.
Als ik de originele strook 177 vergelijk met dezelfde tekening in het vierde boekje van De Arbeiderspers (1949), dan zie ik dat er op de film die gebruikt werd om van te drukken, duchtig is gewerkt (gecorrigeerd). Het volgnummer is veranderd en er is een handtekening toegevoegd. Ook de bosjes op de achtergronden zijn op de film kennelijk uitgebreider gezwart. Het zou interessant zijn als u de krantenversie kunt laten zien. Dat zou een reproductie moeten zijn van de oorspronkelijke tekening, denk ik, en het verhaal kunnen vertellen van de reden van al die later aangebrachte wijzigingen. Graag uw visie op hoe het zit!

Mike van der Veer
SOEST

De vraag die u ons hier voorlegt, maakt het probleem duidelijk waar we mee kampen, als we deze eerste stripstroken ooit nog willen herdrukken. Maar om dat te begrijpen, moet u het probleem dat u schetst omkeren. De waarheid is dat weinig originele stroken uit de eerste stripperiode van *Paulus* nog in originele staat zijn. Het corrigeren van het stripmateriaal, alvorens het te hergebruiken vond destijds namelijk rechtstreeks op die stroken plaats en niet op film of zoiets, want in de tijd dat Dulieu deze stroken tekende werkte men met loodzetsel. Daar valt niet op te corrigeren of te veranderen.

Paulus verscheen vanaf 1946 in de krant. Deze publicatie én de latere bundeling daarvan in de krantenpapieren oblongboekjes, is de meest originele weergave van het oorspronkelijke tekenwerk.
Nadat Dulieu zijn strip had beëindigd, verzocht de krant hem regelmatig terug te keren. Uiteindelijk gaf de tekenaar daaraan toe, maar vond het om kwaliteitsredenen noodzakelijk

In werkelijkheid betrof het een illegaal stukje huisvlijt, waarbij voor zowel de informatie als de filmpjes op de schijf handig gebruik was gemaakt van materiaal dat iedereen zo van internet kan plukken. Geproduceerd zonder enige kennis van zaken, voorzien van een valse barcode en in strijd met de rechten van Jean Dulieu en van producent NTS.
Na ingrijpen van de rechthebbenden verdween deze aanbieding onmiddellijk van het scherm.
En nu is het weer wachten of de NOS ooit nog eens besluit zelf met de definitieve, complete box voor de dag te komen.

Het Archief Jean Dulieu is ook actief op Facebook. Op de Paulus de boskabouter-pagina verzorgen we elke week een kleine publicatie. Dus zoek ons eens op onder www.facebook.com/PaulusArchief en like ons! Wij zijn daarbij zeer gebaat bij uw commentaar, uw vragen, uw aanvullingen.

de podcast

– VERVOLG VAN PAGINA 1

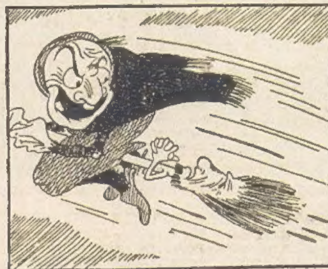
uit de luidspreker en het was meteen een hit. Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, dat de presentatoren bijstaat in de keuze van de geluidsfragmenten, koos bij dit onderwerp gemakshalve voor het inmiddels grijsgedraaide fragment uit Het toverkasteel van Pikelorus. *Kennelijk heeft 'de radio' daar ooit een stempel van goedkeuring op gezet en het in één van hun gebruiksklare computerarchiefjes geschoven. Gebruiksklaar voor als Dulieu weer eens onder de aandacht komt. Tenminste, zo lijkt het.*

Eucalypta

De immer enthousiaste Bijlo riep echter: 'Ik zou dit uren kunnen horen, je zit er meteen helemaal in.' Zijn opmerking dat de serie eigenlijk 'Eucalypta' had moeten heten omdat zij voor de reuring in het grote bos zorgt, was dan weer minder. Het gaat hier om de avonturen van Paulus en die kan hij alleen beleven als er daadwerkelijk wat te avonturieren valt. En dat valt er zeker, met zo'n prutsheks die het zelden lukt om haar smerige plannetjes tot een goed einde te brengen.
Leuk was dan wel weer dat aan het slot van dit onderdeel nog even werd verwezen naar de brug in Amsterdam, die het afgelopen jaar naar Jean Dulieu is vernoemd! We hopen op meer!
Deze podcast is te beluisteren op https://podcastluisteren.nl/pod/Hallo-Hier-Hilversum

PAULUS, avonturen van een Boskabouter

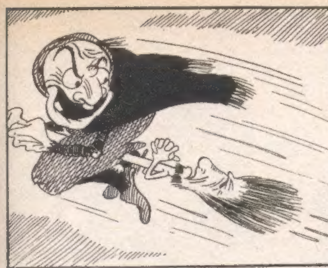

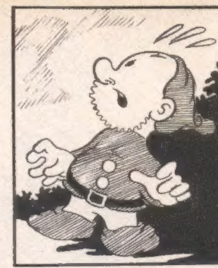

255. De arme Dorus hield allebei zijn ogen stijf toegeknepen van angst. Met gevouwen handen smeekte hij om genade, maar natuurlijk trok Eucalypta zich daar niets van aan. Als een stormwind raasde ze door het luchtruim en als Paulus niet zou hebben geroepen, had ze hem misschien helemaal niet bemerkt.
Toen het kaboutertje daar hoog in de lucht zijn vriend Dorus zag rondvliegen, als onvrijwillig rijdier van zijn aartsvijandin Eucalypta, riep hij hem heel onnadenkend toe: „Hou je taai Dorus, ik zal je redden, zolang Paulus leeft, ben je nog niet verloren!" En dat had Paulus beter niet kunnen roepen.

Natuurlijk hoorde Euralypta óók wat Paulus geroepen had en onder het uitgieren van haar lelijkste heksenlach dook ze onverwachts op het kaboutertje neer en voordat deze besefte wat er allemaal met hem ging gebeuren, had het oude wijf hem met zich mee de lucht in gesleurd!

De arme Dorus hield allebei zijn ogen stijf dichtgeknepen van angst. Met gevouwen handen smeekte hij om genade, maar het hielp hem geen zier. Als een stormwind joeg Eucalypta door het luchtruim. Wanneer Paulus niet zo onvoorzichtig was geweest om te roepen, had de heks hem misschien niet opgemerkt. Maar toen het boskaboutertje zijn vriend Dorus door de lucht zag vliegen, machteloos in de hekseklauwen, riep hij: 'Hou je taai, Dorus. Zolang ik leef, ben jij nog niet verloren. Ik zal je redden!' 'Hahaaaa, jij zal wat,' gierde Eucalypta. Ze maakte onverhoeds een valse duikvlucht, greep het kleine kereltje beet en sleurde hem mee.

HET VRIJE VOLK 24 JANUARI 1947
DE TERUGKEER VAN EUCALYPTA, VAN HOLKEMA & WARENDORF

een selectiecriterium op de stroken toe te passen. Enkele honderden stroken haalden de norm niet en vielen af. De rest werd gemixt, waardoor 'nieuwe' verhalen ontstonden.
De nummering lag nu volledig door de war en aansluitingen van het ene op het andere verhaal klopten niet meer. Stroken werden verknipt en vervolgens tot een nieuwe compositie aan elkaar geplakt. Oude signatuur werd weggewerkt en alle resterende stroken werden hernummerd. Waar nodig werd het tekenwerk aangepast.

Strook 177, in uw bezit, was oorspronkelijk strook 255. Zo verscheen hij ook in de krant en daarna in de boekuitgave van De Arbeiderspers. Vele jaren later is de strook voor hergebruik aangepast: signatuur en volgnummer werden met zwart overgeschilderd (met een beetje fantasie zijn de stokken van de letters J en D nog te herkennen), het struikgewas op plaatje twee en drie werd gefatsoeneerd even als de platte knokkel op de hand van de boskabouter. Het nieuwe volgnummer werd 177 en zo is dat ook terug te vinden in de latere bundeling van deze tweede stripreeks (*De terugkeer van Eucalypta*, Van Holkema & Warendorf, Bussum 1971).
Mooier kunnen we het niet maken!

– DE REDACTIE

BIJNA HEKSENSOEP – door Jean Dulieu

Paulus liep zo hard dat hij drie bomen te ver uit kwam. Hij gleed uit, plofte in de glibberige bladeren, krabbelde vliegensvlug overeind en stormde terug naar zijn eigen boom. In de haast vergat hij de deur open te maken en rende daar met zijn neusje tegen aan. **Boem!**
'Goeie grutjes,' zei Paulus. Toen liet hij van pure opwinding zijn huissleutel vallen, stak bij vergissing eerst een paddenstoel, toen een vinger en tenslotte pas de sleutel in het slot, tuimelde naar binnen en klapte de deur zo snel dicht dat hij er met zijn baardje tussen bleef zitten.
Deur weer open, baardje ertussenuit, deur weer dicht.
'Eindelijk,' hijgde Paulus. 'Nu ben ik in veiligheid. Ik ga meteen thee zetten voor de schrik.'
Hij was zo in de war dat hij van alles verkeerd deed. Hij goot heet water in een slof en deed suiker in zijn neus. Hij ging een paar maal zitten op een plek waar helemaal geen stoel stond en probeerde zijn pijpje aan te steken met een winterwortel. Hoofdschuddend dribbelde hij heen en weer en mompelde: 'Die Flipje ook met zijn honger. Het had een haar gescheeld of hij had mij opgegeten. Vast. Een onbedaarlijke honger heeft hij en dat is de schuld van Eucalypta. Ik ben blij dat ik uit zijn buurt ben. lk ga er niet meer uit hoor, nee, ik kom niet meer buiten voor Flipje gegeten heeft.'
Toen ging Paulus aan zijn tafeltje zitten met een kopje thee, dat wonder boven wonder toch was klaargekomen. Hij dronk met kleine slurpjes van de hete thee.
'Mij krijgt hij niet,' zei Paulus tegen zichzelf.

Even voelde hij zich geweldig opgelucht, maar niet veel later werd hij opeens geweldig ongerust.
'Als hij mij niet opeet, wie eet Flipje dan wel op?' dacht hij plotseling. Benauwd keek Paulus om zich heen. Hoorde hij daar niet iemand om hulp roepen? Zou Flipje iemand gepakt hebben?
Paulus zette zijn kopje thee neer en stond op. Hij trok een heel ernstig gezicht.
'Ik geloof,' sprak Paulus, 'dat één van mijn vrienden...' Verder zei Paulus niets.
Hij rukte zijn huisdeurtje open en stormde weg.
Er werd inderdaad om hulp geroepen en Flipje zei juist: 'Onbedaarlijk!'
Toen kwam Paulus aanhollen en schreeuwde: 'Eucalypta, herroep dadelijk die toverspreuk.'
'Nee, maar,' zei Eucalypta verrast, 'daar heb je gelijk in.'
Weer mompelde ze haastig een paar toverwoorden.
Meteen richtte Flipje zich teleurgesteld op en zei: 'Wat gek, ik heb helemaal geen honger meer.'
'Gelukkig,' zuchtte Paulus, 'ga dan maar met me mee thee drinken. Heksensoep was toch niet lekker geweest.'

(WORDT VERVOLGD)

BOUTERBODE 80
REDACTIE Maarten J. de Meulder
POSTADRES Dobbenwal 47 – 9407 AD Assen
MAILADRES info@demeulder.nl

ABONNEMENT – BB81 t/m 85: € 9,00 (of € 8,50 met autom. incasso) op NL97 INGB 0003 9454 95 t.n.v. Uitg. De Meulder, Assen – of via aankoop in de webwinkel van www.demeulder.nl

VORMGEVING Rudy Vrooman, Zaandam
VERANTWOORDING PAULUS-ILLUSTRATIES

TIJDSCHRIFTCODE ISSN 1388-2465